

punkt komme ind derpaa, men jeg tror, at man, inden disse Love forlade dette Ting, maa have klaret sig ogsaa dette Punkt.

H. Hansen: Jeg vil først udtale min Tak til den høje Regering, fordi den har forelagt disse Lovforslag. Jeg ser paa disse Forslag fra et Landbrugsstandpunkt og skal da i saa Træk omtale Landbrugets nuværende Forhold. De ere jo kun meget lidt berørte af de ærede foregaaende Talere, hvorfor jeg kort skal omtale dem. S. Forgaars udtalte den højtærede Finansminister, at Landbruget har lidt mest og er mest bebyrdet under den nuværende Bescatning. Han udtalte tillige, at de største Formuer vare ophobede i Hovedstaden, og at det derfor var naturligt, at denne kom til at medvirke ved Løsningen af de Opgaver, der ligge for. Jeg kan fuldt ud billige den højtærede Ministers Udtalelse. Det har altid været det danske Demokratis og det danske Venstres Opgave at naa til en mere retfærdig Bescatning; men dets Bestræbelser have hidtil været forgæves, idet vi altid have mødt Modstand hos Højre, baade i Folketinget og i Landstinget og ogsaa hos den højtærede Regering. Jeg er derfor den høje Regering taknemmelig, fordi den har brudt Stranken, saaledes at Vejen er aabnet for, at vi kunne komme til en mere retfærdig Bescatning. Jeg havde gerne set, at Regeringen var gaaet noget videre end sket er, men Hovedsagen er jo den, at Vejen aabnes, og at Stranken brydes; saa antager jeg, at det nok skal lykkes i Tidens Løb at naa videre frem. Jeg mener, at det er retfærdigt, at vi gaa over til en anden Bescatning, særlig for Landbrugets Bedkommende. Her i Danmark er det jo Landbruget, der har Bæreevnen, men hvad der i de senere Aar især har spækket Landbrugets Bæreevne, er det store Prisfald paa alle vore Produkter, som er blevet ved lige til Dato. Det ligger nær at spørge: Hvad er Aarsagen til dette store Prisfald paa alle vore Landbrugsprodukter, og hvad er Aarsagen til Landbrugets stærkt voksende Gæld? Med Hensyn til Prisfaldet skal jeg bemærke, at Meningerne om Grunden dertil ere meget delte. Nogle søge Skylden et Sted, andre et andet Sted, men Forholdet er vel nærmest det, at der er flere Omstændigheder, der i Forening danne Aarsagen. Jeg skal tillade mig ganske kort

at pege paa nogle af dem. Først vil jeg omtale Overgangen fra Sølv- til Guldmøntføden. At den er en af de største Aarsager, kan vist ikke bestrides eller modbevises. Denne Møntforandring fik jo i det hele den Virkning, at den blev et meget stort Tab for alle dem, der fremdringe Værdierne, og samtidig en Binding for dem, der eje Kapitalerne og gennem Kapitalerne nyde Værdierne. Jeg skal ikke her komme dybere ind paa dette store Spørgsmaal. Det er jo et af dem, som vi her hjemme i Danmark ikke formaa at løse, men jeg vil dog bemærke, at Forholdet ganske simpelt er blevet dette, at vi ikke kunne konkurrere med de Lande, der endnu have Sølvøntføde. Naar vi først se hen til Rusland . . .

Formanden (Sofus Høgsbro): Jeg vil dog bede det ærede Medlem erindre, at dette ligger temmelig langt borte fra den foreliggende Sag.

H. Hansen: Ja, jeg skal saa ikke omtale det Forhold, men gaa over til noget andet. — Hvad den Gæld angaar, der hviler paa Landbruget, vide vi jo alle, at den i den sidste Periode er steget meget stærkt. Naar vi f. Eks. tage den statistiske Aarbog for os, som udkom i sidste Samling, saa viser det sig, at Gældens Stigning i Danmark har været meget stor i den sidste Periode. Det nævnte Værk oplyser f. Eks., at medens en Tønde Hartkorn ved frivilligt Salg i 1886 blev betalt med 6,628 Kr., kostede den i 1895, solgt paa samme Maade, 5,406 Kr. Her er altsaa en Nedgang for de sidste 10 Aar af over 18 pCt. Med Hensyn til Gældens Stigning i samtlige Landkommuner oplyses det dernæst der, at den udgjorde 89 Kr. pr. Td. Hartkorn i dette Tidrum. Det er jo en meget stærk Stigning af Gælden, og det vilde være meget heldigt, om der kunde gøres noget for at faa denne Landbrugets Nedgang standset. De Forslag, der ere forelagte af Regeringen, pege ogsaa i denne Retning, men jeg tror dog ikke, at de fuldt ud formaa at løse Opgaven. Naar der nu spørges, hvad der kan gøres for at staa Landbruget bedre Billaar, vil jeg dertil sige, at der tilskyndende er to Veje at gaa. Den ene er den, at vi søge at forøge vore Indtægter, den anden den, at vi søge at for-